

„Az olvasás lehetetlenségét nem volna szabad túl könnyelműen venni” — írja J. Hillis Miller *A kritikus mini házigazda/ ellenség/ élősködő* című tanulmányában. Írja, illetve idézi — idézőjel és forrásmegjelölés nélkül. A mondat ugyanis Paul de Mantól származik. Teszi ezt Miller egy olyan szöveg elején, amely látszólag épp a dekonstruktív olvasás ellen gyakran felhozott parazitizmus-vádat, a más szövegeken, de különösen a hagyományos, jelentésorientált olvasás testén való káros élősködés vádját hivatott „megcáfolni.” Miller ezzel a bujtatott élősködéssel előrejelzi azt, ami a szöveg végére úgyis kiderül: az egyértelmű jelentés elnyerését célzó olvasás mint gazdaállat és a dekonstruktív olvasás mint parazita ellentéte épp fordítva igaz, ha ez a szó használható egyáltalán. Miután az ellentétben felfedezi a szupplementum-logika működését, Miller kimutatja, hogy az egyetlen lehetséges olvasás a „lehetetlen”, dekonstruktív olvasás, amely folyamatosan önmaga lehetetlenségével kacérkodik, nem esve így sem a biztos jelentés, sem a szemantikai nihilizmus csapdájába; az egyértelmű olvasás a dekonstruktív olvasás játékában implikáltként, annak effektusaként tételezhető — vagy ha úgy tetszik, azon élősködő — stratégia. Nincs tehát másféle kritika, értelmező szöveg, csakis élősködő: az egyértelmű jelentés illúziójában tetszelgő, magyarázatba kövesedő olvasás mindig később érkezik, mint a dekonstruktív olvasás; csalóka elsődlegességét annak köszönheti, hogy, mint az olvasás megállításának, lezárásának vágyképe, valaha volt múltként, emlékképként jelenítődik meg...

B.T.

Az olvasó, aki a maga labirintusában hal meg
(A DEKONSTRUKCIÓS OLVASÁSRÓL)
[Alföld 1995/10]

